

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 918
van **JOHAN DANEN**
datum: 2 augustus 2017

aan **JOKE SCHAUVLIEGE**
VLAAMS MINISTER VAN OMGEVING, NATUUR EN LANDBOUW

Bionerga-verbrandingsoven Houthalen - Emissiemetingen

Ik werd recentelijk in kennis gesteld van een tweede brief, opgesteld door een delegatie werknemers van de Bionerga-verbrandingsoven in Houthalen, waarin een aantal wantoestanden binnen het bedrijf wordt aangeklaagd. Deze wantoestanden worden gedocumenteerd aan de hand van een aantal foto's van de meetresultaten, de infrastructuur en van interne verslagen. Op de website van de actiegroep 'Leefbaar Tervant' staat te lezen dat de gegevens uit deze anonieme brief werden bezorgd aan de burgemeesters van Beringen en Houthalen en aan het departement Leefmilieu, Natuur en Energie (LNE). Deze gegevens zouden op 9 juni overgemaakt zijn.

Een aantal van de aangehaalde klachten (o.a. over de arbeidsomstandigheden, sociaal conflict, enz.) behoort tot het werkveld van de Federale Overheidsdienst Werkgelegenheid, Arbeid en Sociaal Overleg. De aangehaalde calamiteiten en de mogelijke manipulaties van de emissiemetingen vallen dan weer onder de bevoegdheid van het departement Leefmilieu, Natuur en Energie (vergunningen, milieu-inspectie).

1. Heeft het departement LNE de gegevens uit de anonieme brief ontvangen van de actiegroep 'Leefbaar Tervant'? Wanneer werden deze gegevens ontvangen?
2. Welk gevolg werd hieraan gegeven? Welke stappen werden er gezet?
3. Een aantal van de aangehaalde klachten zijn federale materie.

Werden deze klachten door de Vlaamse administratie overgemaakt aan de federale collega's?

4. Uit de gegevens blijkt dat er een calamiteit had plaatsgevonden in verband met asbesthoudend afval afkomstig van een bedrijfsbrand bij de firma ISOLA.

Werd deze calamiteit geregistreerd en gemeld aan de afdeling Milieu-inspectie?

5. Een van de wantoestanden die aangeklaagd wordt, is het verder blijven verbranden van afval wanneer er een overschrijding van HCl-emissie wordt gedetecteerd. Deze overschrijding kan enkel worden vastgesteld wanneer de verbrandingsinstallatie in bedrijf is.

Laat de minister deze klacht onderzoeken door haar diensten? Op welke wijze kan deze overschrijding worden vastgesteld. Zijn er VMM-metstations in de omgeving

van de verbrandingsinstallatie die een verhoogde concentratie van HCl in de omgeving(slucht) kunnen detecteren?

6. Het stilleggen en opstarten van een verbrandingsinstallatie veroorzaakt steeds een verhoogde uitstoot van CO, NO_x, fijnstof, HCl en SO₂. Dit is eigen aan het verbrandingsproces en de gebruikte verbrandingsinstallaties. Uit de anonieme brief blijkt echter dat de uitstoot gemanipuleerd wordt door er extra zuurstof aan toe te voegen, waarbij de meetinstallatie wordt uitgeschakeld en er dus geen meetresultaten beschikbaar zijn voor deze parameters.

Is het toevoegen van extra zuurstof aan de emissies een normale procedure? Is het normaal dat er geen milieuparameters worden gemeten tijdens het opstarten of stilleggen van een verbrandingsinstallatie? Zijn de diensten van de minister hiervan op de hoogte? Hoe vaak wordt de verbrandingsinstallatie in Houthalen opgestart en stilgelegd?

7. Bij te lage of te hoge temperaturen, wordt de installatie voor het verwijderen van dioxines en/of fijnstof uitgeschakeld om beschadiging van de katalysatoren te voorkomen. Deze handeling resulteert in een emissie van dioxines en/of fijnstof naar de omgeving.

Worden deze parameters (dioxines en fijnstof) gemeten door een meetstation in de buurt van de installatie? Zijn deze meetresultaten beschikbaar? Wordt de afdeling Milieu-inspectie ingelicht telkens wanneer de zogenaamde denox-installatie wordt uitgeschakeld? Hoe vaak gebeurt dit per jaar?

ANTWOORD

op vraag nr. 918 van 2 augustus 2017

van **JOHAN DANEN**

1. Op 9 juni 2017 werd de afdeling Handhaving van het departement Omgeving op de hoogte gebracht van de gegevens uit de anonieme brief.
2. Door de afdeling Handhaving werd de inhoud van de anonieme brief onderzocht wat de bevoegdheden inzake de milieuhygiëneregelgeving betreft. Op 13 juli 2017 werden de resultaten van het onderzoek aan de burgemeesters van Houthalen-Helchteren en Beringen bezorgd. Op 13 juli 2017 heeft de afdeling Handhaving ook het parket van de procureur des Konings op de hoogte gebracht van deze vaststellingen, als antwoord op het verzoek van de procureur om een onderzoek in te stellen naar de aantijgingen die in de anonieme brief worden aangehaald. Op basis van het onderzoek en de vaststellingen door de afdeling Handhaving werden er geen milieuovertredingen vastgesteld en konden de aantijgingen die in de anonieme brief worden aangehaald jegens Bionerga weerlegd worden.
3. De afdeling Handhaving heeft de klachten niet bezorgd aan de federale overheid. De Federale Overheidsdienst Toezicht op het Welzijn op het Werk is eveneens ter plaatse geweest om een onderzoek uit te voeren naar aanleiding van de anonieme brief.
4. Het bedrijf Isola heeft via haar milieucoördinator een melding van de brand gedaan bij de afdeling Milieu-inspectie op 10 februari 2015. Na afloop van de brand bij Isola werd door de brandweer aan Bionerga gevraagd om afvalstoffen afkomstig van deze brand te verbranden in hun installatie. Er werd bij Bionerga een testvracht aangeleverd maar na visuele controle werd beslist dat de aangeboden testvracht niet verwerkbaar was in een roosteroven zoals deze van Houthalen-Helchteren. Daags nadien werd de aangeboden testvracht opnieuw opgehaald en naar het verwerkingsbedrijf Indaver gebracht. Wat Bionerga betreft, is hier geen sprake van een calamiteit maar wel van een weigering door de exploitant om aangeboden afvalstoffen te verwerken. De geweigerde vracht is opgenomen in het weigeringsregister van Bionerga. Er zijn geen aanwijzingen dat het hier om asbesthoudend afval ging. Asbesthoudende afvalstoffen worden trouwens niet toegelaten in de verbrandingsoven van Bionerga in Houthalen-Helchteren.
5. De HCl-emissies worden continu gemeten. Er zijn verschillende procedures uitgewerkt per verontreinigende stof wanneer er zich een overschrijding of een dreiging tot overschrijding van de emissiegrenswaarden voordoet. Uit onaangekondigde controles blijkt dat de personeelsleden in de controlekamer deze procedures kennen. Sommige van deze procedures starten automatisch op wanneer een kritische waarde wordt geregistreerd.
In overeenstemming met de bepalingen van VLAREM II mogen voor technisch onvermijdelijke stilleggingen, storingen of defecten aan afgasreinigingsinstallaties gedurende maximaal vier uur de concentraties van de in de lucht uitgestoten verontreinigende stoffen de voorgeschreven emissiegrenswaarden overschrijden. Indien een parameter langer dan vier uur de emissiegrenswaarde overschrijdt, wordt de installatie stil gelegd en wordt dit gemeld aan de afdeling Handhaving. Bij melding van zulke voorvallen gebeurt er een verder onderzoek door de afdeling Handhaving. De Vlaamse Milieumaatschappij (VMM) meet nergens in Vlaanderen HCl in de omgevingslucht.

6. De oven in Houthalen-Helchteren werkt continu. Het stilleggen en starten wordt zo veel mogelijk vermeden. Bij de start moet niet alleen de oven op temperatuur komen, maar ook de gaswasinstallatie en de meetapparatuur moeten op temperatuur komen om in optimale omstandigheden te kunnen functioneren. Bovendien wordt niet gestart met afval, maar met stookolie.
Ook in de wetgeving wordt hier rekening mee gehouden. In overeenstemming met de bepalingen van VLAREM II worden de halfuurgemiddelden en de tienminutengemiddelden van de continue metingen bepaald binnen de tijd dat de installatie in werking is. De tijd die nodig is voor de inwerkingstelling en stillegging is daarin niet begrepen, voor zover op dat ogenblik geen afvalstoffen worden verbrand. Bij Bionerga zijn er geen aanwijzingen dat er bij het starten extra zuurstof wordt ingeblazen om op die manier de meetresultaten te manipuleren. Lucht wordt alleen voor verbranding en warmteverdeling toegevoegd bij het starten.
Bij Bionerga is er een procedure waarbij de ovenlijnen om de 9 maanden worden stilgelegd voor onderhoudswerkzaamheden, waarna de lijnen terug worden gestart. Tussentijdse stilleggingen kunnen voorkomen omwille van technische storingen. In 2017 werd de oven tweemaal stilgelegd voor onderhoudswerken en tweemaal omwille van technische storingen.
7. De VMM heeft geen meetstation om dioxines en fijn stof te meten in de nabijheid van Bionerga. Bij Bionerga zelf gebeurt er een continue bemonstering van dioxines en furanen in de rookgassen, met een 14-daagse analyse. Ook de emissie van stof wordt continu gemeten.
De denox-installatie is geen installatie voor het verwijderen van dioxines maar voor het afbreken van stikstofoxides (NO_x). Dioxines worden geadsorbeerd door actief kool dat in de rookgassen geïnjecteerd wordt. Het uitschakelen van de denox-installatie heeft geen invloed op de emissie van stof of dioxines.
Bij de afdeling Handhaving zijn geen meldingen louter over het uitschakelen van de denox-installatie bekend.